రిపోర్టులు

హైదరాబాద్ పేలుళ్లు

కారకులు తెలియదు కాని అరెస్టులకు లోటులేదు

2007లో హైదరాబాద్‌లో మూడు శక్తివంతమైన బాంబుపేలుళ్ళు జరిగాయి. మే నెల 18న మక్కామసీదులోను, ఆగస్ట్ 25న లుంబినీ పార్కు, గోకుల్ ఛాట్‌లలోను పేలుళ్ళు జరిగాయి. మక్కా మసీదు పేలుడులో 9 మంది (అనంతరం కాల్పుల్లో ఐదుగురు), లుంబినీ పార్కు దగ్గర 32 మంది, గోకుల్‌ఛాట్ దగ్గర 9 మంది చనిపోయారు.

సిగ్గుతో చెప్పుకోవలసిన విషయం ఏమిటంటే ఈ దారుణాలకు పాల్పడిందెవరో పోలీసులు ఇప్పటికీ కనుక్కోలేకపోయారు. వాళ్ళు ఎవరినీ వెంటాడలేదని కాదు. చాలామందిని వెంటాడారు. 64 మందిని జైలుకు పంపారు కూడా. కానీ చేసిన వాళ్ళెవరో కనుక్కోలేకపోయారు.

విశేషమేమిటంటే హైదరాబాద్‌లోనే కాదు దేశంలో ఎక్కడ ఇటువంటి పేలుళ్ళు జరిగినా పోలీసులు వెంటనే చాలా సమాచారం చెప్పేస్తారు. ఇది లష్కర్-ఇ-తొయ్‌బా పని అనీ జైష్-ఇ-మహమ్మద్ హస్తం కూడా ఉన్నట్టు అనిపిస్తుందనీ, ఏది ఏమయినప్పటికీ పాకిస్తాన్‌కు చెందిన గూఢచారి సంస్థ ఐ.ఎస్.ఐ ముద్ర కచ్చితంగా ఉందనీ మృతదేహాలను ఇంకా మార్చురీకి తరలించక ముందే ప్రకటిస్తుంటారు. ఈ మధ్య హర్కతుల్ జిహాద్-ఇ-ఇస్లామీ (ముద్దు పేరు 'హుజీ') ఈ జాబితాలో చేరింది. కానీ ఏం విచిత్రమో, నేరపరిశోధన జరిగే కొద్దీ పోలీసుల దగ్గరున్న సమాచారం తగ్గిపోతుంది. కొంతకాలానికి మాకేమీ తెలీదని ఒప్పేసుకుంటారు. 2001 డిసెంబర్ 13న భారత పార్లమెంటుపైన జరిగిన దాడి జ్ఞాపకం ఉంది కదా? దాడికి పాల్పడిన అయిదుగురిని పారామిలిటరీ బలగాలు అప్పటికప్పుడే కాల్చేశారని కూడా జ్ఞాపకం ఉంది కదా? అప్పుడు కూడా వెనువెంటనే వారు పాకిస్తానీయులనీ, ఐ.ఎస్.ఐ పురమాయించగా భారత పార్లమెంట్‌పైన దాడి చేశారనీ, లష్కర్ లేక జైష్ సభ్యులనీ ఢిల్లీ పోలీసులు ప్రకటించారు. చివరికి వారికి సహకరించారని పేరుపడ్డ వారిపైన కోర్టులో అభియోగపత్రం దాఖలు చేసేనాటికి, ఈ అయిదుగురి గురించి కేవలం వారు పాకిస్తానీయులని తప్ప వేరే ఏమీ తెలీదని పోలీసులు ఒప్పుకున్నారు. వారి పూర్తి పేర్లు కూడా

తెలియవనీ, మహమ్మద్, రఫీక్ వంటి పొడిపేర్లు మాత్రమే తెలుసుననీ అన్నారు. అయితే సాక్ష్యం చెప్పడానికి ఇన్‌వెస్టిగేటింగ్ ఆఫీసర్ బోను ఎక్కేసరికి వారు పాకిస్తానీలన్న విషయం కూడా నిజానికి తెలీదని తేలింది. 'వారు చూడడానికి పాకిస్తానీల లాగ ఉన్నార'ని అప్పటి కేంద్ర హోం మంత్రి లాల్ కిషన్ అద్వానీ చేసిన వ్యాఖ్య ఒక్కటే వారి జాతీయతకు రుజువుగా మిగిలింది.

హైదరాబాద్ బాంబుపేలుళ్ళ విషయమూ అంతే. 'హుజీ' ఈ పేలుళ్ళకు పాల్పడిందనీ, హైదరాబాద్ నగరంలోని మూసారంబాగ్‌లో నివసించే షాహిద్ అనే యువకుడు భారత్‌లో హుజీ ప్రతినిధి అనీ, ఈ పేలుళ్ళ సూత్రధారి అతనేననీ పోలీసులు అన్నారు. సంవత్సరం గడిచిన తరువాత కూడా వారికి ఇంతకంటే ఎక్కువ తెలీదు, ఈ జ్ఞానానికి కూడా వారి దగ్గర రుజువు లేదు. ఇంక ఎప్పటికీ సంతృప్తికరమైన రుజువు దొరకక పోవచ్చును కూడా – ఎందుకంటే సూత్రధారి అని పిలవబడిన షాహిద్‌ను పాకిస్తాన్ పోలీసులు ఆగస్ట్ నెలలో కరాచీ నగరంలో కాల్చి చంపారు. అందులో మన పోలీసులూ పాల్గొన్నారని వారే షాహిద్ తమ్ముడు మజీద్‌ను 'ప్రశ్నించే' క్రమంలో గర్వంగా చెప్పుకున్నారు కూడా.

నేర్పుగా చేసిన నేరాన్ని ఛేదించలేకపోవడం సిగ్గుపడవలసిన విషయమేం కాకపోవచ్చు. నిజాయితీగా ప్రయత్నంచేసి మితంగా మాట్లాడి చివరికి మా వల్ల కాలేదని మృతుల కుటుంబాలకు సారీ చెప్తే ఎవరేమనగలరు? అన్నీ తెలిసినట్టు మొదటి నుంచి ప్రగల్భాలు పలకడం, అనుకూలురైన జర్నలిస్టులను పట్టుకొని తమ 'ఇంటెలిజెన్స్' కథనాలను సత్యాలుగా రాయించుకోవడం, ఎప్పటి కప్పుడు కీలక వాస్తవాలు కనుక్కున్నట్టు ప్రకటించుకోవడం, ఇవాళ అయిదుగురినీ రేపు పది మందినీ కల్పితమైన అభియోగాలపైన రిమాండ్ చేయించడం, ఒక్కొక్క అరెస్టూ ఒక 'బ్రేక్‌త్రూ' అని బొంకడం – ఇది అభ్యంతరకరంగానీ నేరాలను పరిష్కరించలేకపోవడం కాదు.

మక్కామసీదు పేలుళ్ళ తరువాత పోలీసులు విజయవంతంగా చేసిన ఒకే ఒక పని, కోప గించిన జనాన్ని కాల్చేసి ఐదుగురిని చంపడం. శుక్రవారం మధ్యాహ్నం నమాజు జరుగుతున్న సమయంలో 1. 25కు పేలుడు జరిగింది. కోపం, ఆందోళన, భయాలతో కూడిన ఆదుర్దాతో జనం మసీదు నుంచి బయటికొచ్చారు. బయటకు రావడానికి ఒకే ఒక దర్వాజా ఉన్న కారణంగా కొంత తొక్కిసలాట జరిగింది. బయట ఎప్పటిలాగే పోలీసులున్నారు. మక్కా మసీదుకు రాజకీయ కూడలిగా గుర్తింపు ఉండడం వల్ల, చాలా సందర్భాలలో శుక్రవారం ప్రార్థనల అనంతరం ఊరే గింపులూ, ఆందోళనలూ జరిగి ఉండడం వల్ల, అక్కడెప్పుడూ పోలీస్ బందోబస్తు ఉంటుంది.

మసీదు నుంచి బయటికొచ్చిన ప్రజల కోపం పోలీసుల మీదికి మళ్ళింది. ఇది చాలామందికి అర్థరహితంగా అనిపించింది. బాంబులు పెట్టింది ఏదో ముస్లిం సంస్థ అన్న నిర్ధారణకు అందరూ వెంటనే వచ్చారు. కాబట్టి 'మీ మసీదులో బాంబు పేలుళ్ళకు మీ వారే బాధ్యులు – పోలీసుల మీద కోపం ఎందుకు?' అనే పద్ధతిలో చాలామంది స్పందించారు. ఇస్లాం పేరుమీద, ముస్లింల పేరుమీద జరిగే హింసకు ముస్లింలందరూ జవాబుదార్లు అనే వైఖరి ఈ అసహనం వెనక ఉంది. కానీ వారి కోపానికి సహేతుకమైన కారణం ఉంది. తీవ్రవాదాన్ని అణచడం పేరు మీద పాత బస్తీలో పోలీసులు తీవ్రంగా గస్తీ చేపడుతుంటారు. అర్ధరాత్రి ఇళ్ళలో దూరి యువకులను ఎత్తుకుపోతుంటారు. రాత్రి ఒంటరిగా తిరుగుతున్న వారిని సతాయిస్తుంటారు. ఇంత చేసేవారు మసీదులో బాంబులు అమర్చిన వారి నెందుకు ఆపలేకపోయారని ప్రజలకు కోపం వచ్చింది. అక్కడున్న నాలుగు రాళ్ళు ఏరి

పోలీసులపైన విసిరారు. చార్మినార్ రాళ్ళ కుప్పలుండే ప్రాంతం కాదు. అది ముందుగా పథకం వేసుకున్న దాడికాదు. కాబట్టి దానివల్ల పోలీసులకు పెద్దగా ప్రమాదమేం ఏర్పడలేదు. పోలీసులు బాష్పవాయువు ప్రయోగించి లాఠీలతో కొట్టి జనాన్ని షాలిబండవైపు తరిమారు.

పోతూ పోతూ జనం మసీదు దగ్గరే ఉన్న ఒక మద్యం దుకాణాన్ని తగలబెట్టారు. ముస్లింలు అత్యధికంగా ఉండే మక్కామసీదు ప్రాంతంలో అదొక్కటే ఒక హిందువుకు చెందిన దుకాణం. మసీదు దగ్గర మద్యం దుకాణం ఉండడం అనుచితం అనీ దానిని తొలగించమనీ ముస్లింలు చాలా కాలంగా డిమాండ్ చేస్తున్నా మునిసిపాలిటీ వారుగానీ ఆ దుకాణం యజమానిగానీ పట్టించు కోలేదు. దానిని తగలబెట్టిన తరువాత పక్కనే ఉన్న ఒక విశ్వహిందూ పరిషత్ వ్యక్తికి చెందిన పెట్రోల్ పంప్‌పైన రాళ్ళు వేశారు. పెట్రోల్ పంప్‌ను ఆ గుంపు పేల్చేసే ప్రయత్నం చేశారన్నది తరువాత జరిగిన కాల్పులకు పోలీసులు చూపిన కారణం కాబట్టి, రాళ్ళు వేయడం తప్ప గుంపు వేరే ఏం చేయలేదని ఇళ్ళ నుంచి బయటికొచ్చి చూసిన జనం చెప్పారని తెలపాలి. ఈ జనం అధికభాగం హిందువులని కూడా తెలపాలి. మక్కామసీదు అత్యధికంగా ముస్లింలు నివసించే ప్రాంతం కాగా, పక్కనే ఉన్న షాలిబండ అధికంగా హిందువులు నివసించే ప్రాంతం. పోలీసులు కోపంగా ఉన్న ముస్లిం గుంపును అటువైపు తరిమారంటేనే మత సంబంధమైన హింస చెలరేగ గలదన్న శంక వారిలోనూ లేదని అర్థం అవుతుంది. అయినప్పటికీ పెట్రోల్ పంపుపైన దాడిని మతహింసకు సంకేతంగా చూపించి నేరుగా కాల్పులకు ఉపక్రమించారు. బాష్పవాయు ప్రయోగం లేదు, రబ్బర్ బుల్లెట్లు వాడలేదు. అడిషనల్ డి.జి. (క్రైమ్) రాజీవ్ త్రివేదీ ఆజ్ఞ ఇవ్వగా చార్మినార్ ఎ.సి.పి.రెడ్డన్న, హుసేనీ ఆలం సి.ఐ కిష్టప్ప ప్రధానంగా కాల్పులు జరిపారు. అయిదుగురు రోడ్డు మీదే పడి చనిపోయారు. 40 మందిని గాయాలతో సమీపంలోని ఎస్రా హాస్పిటల్‌కు తీసుకుపోగా అందులో 14 మందిని ఇన్‌పేషెంట్స్‌గా అడ్మిట్ చేసుకున్నారు.

మసీదు బయట ప్రయోగించినట్టు బాష్పవాయువు ప్రయోగించి ఉంటే గుంపు చెదిరిపోయి ఉండేవారనీ అనవసరంగా అయిదు ప్రాణాలు తీశారనీ ఆ దృశ్యాన్ని ఆనాడు చూసిన వారందరూ అన్నారు. ఈ ఘనకార్యం తప్ప మక్కామసీదు పేలుడు విషయంలో పోలీసులు ఇప్పటికి చేసిందీ, సాధించిందీ ఏమీలేదు. అయితే అప్పటి నుంచి హర్కతుల్ జిహాద్-ఇ-ఇస్లామీ (హుజీ) పేరు, దాని ఆర్గనైజర్‌గా గుర్తించినట్టు చెప్తున్న షాహిద్ పేరు ప్రచారంలో పెట్టారు.

ఆగస్ట్ 25 వచ్చింది. సాయంత్రం సమయంలో హైదరాబాద్‌లో రెండు పెద్ద పేలుళ్ళు జరిగాయి. లుంబినీ పార్క్ అనే పర్యాటక ప్రదేశం, గోకుల్‌చాట్ అనే టిఫిన్ సెంటర్ ధ్వంసం అయ్యాయి. మొత్తం 41 మంది చనిపోయారు.

వెంటనే పోలీసులు 'హుజీ' పేరు, షాహిద్ పేరు ప్రకటించారు. పథకం వేసింది షాహిద్ అన్నారు, అమలు చేసింది అతను నిర్మించిన లేక ప్రేరణగా నిలిచిన 'హుజీ' నెట్‌వర్క్ అన్నారు. త్వరలో అరెస్టులు మొదలయ్యాయి. కొన్ని నెలలపాటు దినపత్రికలలో 'బాంబు పేలుళ్ళ గురించి నేరపరిశోధన సాగిస్తున్న పోలీసులు ఈ రోజు ఫలానచోట ఫలాన వ్యక్తులను అదుపులోకి తీసు కున్నారు' అనే నమూనాలో వార్తలు వస్తుండేవి. వారానికో, రెండు వారాలకు ఒకసారి 'బాంబు పేలుళ్ళ పరిశోధన కీలక మలుపు తిరిగింది' అన్న వార్త వచ్చేది.

అంతా ఉత్తిదే అని మొదట్లో మేము కూడా అనుకోలేదు. బాంబు పేలుళ్ళు చాలామంది సామాన్య పౌరుల ప్రాణాలు తీశాయి. తమ కోపానికి ఏ రకంగానూ బాధ్యులు కాని సామాన్య ప్రజలను బజార్లో బాంబులు పేల్చి ఉద్దేశ్య పూర్వకంగా హతమార్చే వారు ఎంతమాత్రం క్షంతవ్యులు కారు. వారికి ఎంత న్యాయమైన ఆగ్రహమైనా ఉండవచ్చునుగాక, సంబంధం లేని వారిని హతమార్చడం అమానుషం. ఈ కారణంగా, పోలీసులు నిజంగా ఆ ఘోరకాండకు పాల్పడ్డ వారిని పట్టుకొని చట్టం ముందు నిలబెట్టాలనే అందరం కోరుకున్నాము, ఇప్పటికీ కోరుకుంటున్నాము.

అయితే జరుగుతున్న అరెస్టులకూ, జరిగిన బాంబుపేలుళ్ళకూ ఏ సంబంధం లేదన్న విషయం త్వరలోనే అర్థం అయింది. పాతబస్తీలో పాలనా యంత్రాంగాన్ని గతంలో వివిధ సందర్భాలలో ఇరకాటంలో పెట్టిన యువకులను, భారతీయ జనతాపార్టీ నాయకుల హత్యకు రహస్యంగా కుట్ర చేశారని గతంలో అభియోగం ఎదుర్కొన్న యువకులను, షాహిద్‌తో కలిసి తిరిగిన యువకులను, అతని బంధువులను, వివిధ శుక్రవారాలు మక్కామసీదు నుంచి వివిధ డిమాండ్లతో ఊరేగింపుగా బయలుదేరి దుకాణాలు బలవంతంగా మూసేయించిన యువకులను ఏరి ఒక్కొక్కరినీ అరెస్టుచేసి బాంబు పేలుళ్ళతో ఏమీ సంబంధంలేని అభియోగాలతో కోర్టులో హాజరుపెట్టి రిమాండ్ చేయించారు. పత్రికలకు మాత్రం చాలా తెలివిగా 'బాంబుపేలుళ్ళ నేరపరిశోధనలో భాగంగా' ఈ అరెస్టులు జరిగాయని చెప్పారు. అది అబద్ధమూ కాదు, నిజమూ కాదు. బాంబు పేలుళ్ళను పరిశోధిస్తున్నామంటూ బయలుదేరి వీరిని అరెస్టు చేసింది నిజం. ఆ పరిశోధనలో 'భాగంగా' చేశారనడం అబద్ధం.

ఎక్కువ మందిని అరెస్టు చేసిన కేసు గోపాలపురం పోలీస్‌స్టేషన్‌లోని క్రైం. నెం. 198/2007. దీని సారాంశం ఏమిటంటే 2007 సెప్టెంబర్ 4వ తేదీ రాత్రి 10.30 ప్రాంతంలో 17 లేక 18 మంది ముస్లిం యువకులు హైదరాబాద్ పాతబస్తీలోని కాలాపత్తర్ శ్మశానవాటిక (కబరస్తాన్)లో కూర్చొని ఉండగా పోలీసులు దాడి చేశారంట. కూర్చున్న ఒక్కొక్కరి చేతిలో ఒక్కొక్క వి.సి.డి ఉందంట. పోలీసులను చూడగానే వారంతా పారిపోయే ప్రయత్నం చేశారంట. వారిలో ఏడుగురిని పోలీసులు అరెస్టు చేశారంట. వారివద్ద ఉన్న వి.సి.డిలను పరిశీలించగా అందులో రెండు రకాలు ఉన్నాయంట. కొన్నింటిలో గుజరాత్ మారణకాండ చిత్రాలు ఉండగా, మరి కొన్నింటిలో ఇరాక్‌లో పాశ్చాత్య సైనికులను పోరాటకారులు హతమారుస్తున్న దృశ్యాలు ఉన్నాయంట. మిగిలిన వాళ్ళను ఆ తరువాత అరెస్టు చేయగా వారివద్ద కూడా ఈ రకమైన వి.సి.డిలు, ఇదే స్వభావం గల ఉర్దూ సాహిత్యం దొరికాయంట. పైగా ముద్దాయిలందరూ ఒప్పేసుకున్నారంట. ఏమని ఒప్పేసుకున్నారంటే ఈ దృశ్య, లిఖిత సమాచారాన్ని ప్రచారం చేసి భారతదేశాన్ని అతలాకుతలం చేయడానికి, మతద్వేషం రెచ్చగొట్టడానికి, జిహాద్ అని పిలవబడే పవిత్ర యుద్ధం సాగించడానికి, కుట్ర చేశామని.

ఇది నేరాభియోగం సారాంశం. అయితే ఇట్లాగే రాస్తే న్యాయస్థానాలు సహితం సీరియస్‌గా తీసుకోకపోవచ్చు. కాబట్టి ముద్దాయిల ఒప్పుకోలులో ఒళ్ళు గగుర్పొడిచే విషయాలుంటాయి. మొదటి ముద్దాయి అయిన మహమ్మద్ అబ్దుల్ సత్తార్ ఒప్పుకోలును ఒక ఉదాహరణగా చెప్పుకోవచ్చు. అతను 2002లో హైదరాబాద్‌లో డి.జె.ఎస్ అనే ముస్లిం మతవాద సంస్థ ఏర్పాటుచేసిన తరగతులలో శిక్షణ పొందాడంట. 2004లో మరింత శిక్షణ పొందడానికి పాకిస్థాన్ పోయాడంట. అక్కడ షాహిద్ నేతృత్వంలో రెండున్నర నెలలు ఖురాన్ గురించి, హదీస్ గురించి, పేలుడు పదార్థాల

తయారీ గురించి తెలుసుకున్నాడంట. బ్యాంకులు, విద్యుదుత్పత్తి కేంద్రాలు, పెట్రోలియం ఉత్పత్తుల డిపోలు మొదలైన ఆర్థిక సంస్థలను ధ్వంసం చేయడానికి కావలసిన సిద్ధాంత జ్ఞానం పొందాడంట. జనవరి 2007లో సరిహద్దు దాటి బంగ్లాదేశ్‌కు పోయి అక్కడ మళ్ళీ 12 రకాల పేలుడు పదార్థాల తయారీలో శిక్షణ పొందాడంట. ఇంక ఆ తరువాత వి.సి.డిలూ లిఖిత సాహిత్యమూ చేతబట్టుకొని జిహాద్‌ను బలోపేతం చేసే యువకులను శిక్షణార్థం పాకిస్థాన్‌కు పంపడం కోసం మళ్ళీ సరిహద్దు దాటి ఇండియాకు వచ్చాడంట. కొంతకాలం కలకత్తాలో కొంతకాలం ముంబాయిలో ఉండి జూన్ 9వ తేదీన హైదరాబాద్ వచ్చి, 15వ తేదీన సికిందరాబాద్ రైల్వేస్టేషన్ పరిసరాలలో అనుమానా స్పదంగా తచ్చాడుతూ అరెస్టయ్యాడు. ఇంతకూ అతని దగ్గర పోలీసులకేం దొరికాయి? ఒక్క తుపాకీ కాదు, ఒక్క తూటా కాదు, ఒక్క బాంబు కాదు, ఒక డబ్బా కిరోసిన్ కాదు, ఏమీ దొరకలేదు. ఒకరిని హత్య చేసినట్టుగానీ, కొట్టినట్టుగానీ, బంధించినట్టుగానీ, బెదిరించి డబ్బులు వసూలు చేసుకున్నట్టుగానీ అభియోగం లేదు. కనీసం అతని దగ్గర దొరికాయని ప్రకటించిన వి.సి.డి.లు ఫలానచోట ప్రదర్శిస్తూ ప్రజలను రెచ్చగొట్టినట్టు ఆధారం కూడా లేదు. కేవలం అభ్యంతరకర సాహిత్యం కలిగి ఉండడం అతని నేరం. అతనే కాదు, అందరి నేరమూ అదే.

నిజంగా వీరందరి దగ్గరా అటువంటి విసిడిలూ ఉర్దూ సాహిత్యమూ దొరికిందా అన్నది వేరే ప్రశ్న. ఏమీ దొరకలేదనీ ఒక్కొక్కరినీ పాతలిస్టుల ఆధారంగా అదుపులోకి తీసుకుని తీవ్రంగా చిత్రహింసలు పెట్టి కాల్చేస్తామని బెదిరించి తమకు కావలసిన ఒప్పుకోలు రాసుకొని జైలుకు పంపించారని ముద్దాయిలందరూ అంటున్నారు. మహమ్మద్ రియాసుద్దీన్ అనుభవాన్ని ఉదాహ రణగా తీసుకోవచ్చు. ఇతను ముసద్దీలాల్ జ్యూయలీస్‌లో పనిచేసేవాడు. ఇతనిని 2007 ఆగస్టు 31వ తేదీన తను పనిచేసే చోటినుంచి తీసుకుపోయారు. వారం రోజులు బట్టలు విప్పి ముఖానికి ముసుగు తొడిగి ఒక చోటి నుంచి ఒక చోటికి తిప్పుతూ హింసించారు. కరెంటు షాక్ ఇచ్చారు. చేతులతో పైనుండి వేళ్ళాడదీసి చావగొట్టారు. అతను బాధలో 'అల్లా' అంటే 'రాం' అను, 'భగవాన్' అను అంటూ తిట్టేవాడట రామచంద్రన్ అనే ఇన్‌స్పెక్టర్. 'నువ్వు గుజరాత్‌లో ఉండవలసింది' అని శాపం పెట్టేవాడట.

రామచంద్రన్ అనే ఈ ఇన్‌స్పెక్టర్ తమ మతాన్ని కించపరచాడని ఇతర నిందితులు కూడా అన్నారు. ఇబ్రహీం ఆలీ జునైద్ అనే యునానీ వైద్య విద్యార్థిని అతను కొడుతూ, 'నువ్వు ఖురాన్ ఆశువుగా చెప్పగలవట కదా, చెప్పు' అన్నాడట. జునైద్ చెప్పడం మొదలుపెట్టగానే పెదవుల పైన చెప్పుతో కొట్టాడట. కరెంటు షాకుల గురించి ప్రతి ఒక్కరూ చెప్పారు. చెవులకు, పురుషాంగానికి షాక్ ఇచ్చారని మినహాయింపు లేకుండా అందరూ అన్నారు. రోకలి బండలెక్కించారనీ, వేళ్ళాడదీసి కొట్టారనీ చెప్పారు.

కొడుతూ వీళ్ళను అడిగిన ప్రశ్నలకు బాంబుపేలుళ్ళతో ఏమీ సంబంధం లేదు. పాతబస్తీలో గతంలో వివిధ సందర్భాలలో జరిగిన ఘటనలలోను, ఆందోళనలలోనూ వారిపాత్ర గురించి ప్రశ్నించారు. 2004 నవంబర్ 1వ తేదీన మౌల్వి నజీరుద్దీన్‌ను అరెస్టు చేయడానికి గుజరాత్ పోలీసులు వచ్చినప్పుడు హైదరాబాద్‌లో రాష్ట్ర డిజిపి కార్యాలయం బయట పాతబస్తీవాసులు చేసిన ఆందోళన గురించి ప్రశ్నించారు. ఆ ఆందోళన తీవ్రరూపం తీసుకోగా గుజరాత్ పోలీసులు కాల్పులు జరిపి ముజాహిద్ సలీం హష్మి అనే యువకుడిని చంపారు. ఆ కాల్పులను సమర్థించు కోవడానికి ఆందోళనకారులు పోలీసులపైన హత్యాప్రయత్నం చేశారని కేసు పెట్టారు. ఆ కేసులోని

ముద్దాయిలలో ఇద్దరిని – మహమ్మద్ రయీసుద్దీన్, మొతసంబిల్లా – ఈ కబరస్తాన్ కుట్ర కేసులో ముద్దాయిలుగా చూపించారు. రయాసుద్దీన్‌ను ప్రశ్నించింది ఆ కాల్పుల గురించే. మరొక రెండు పాతకేసులు బిజెపి నాయకుడు ఇంద్రసేనారెడ్డిని చంపడానికి జరిగిందని చెప్పబడుతున్న కుట్ర, 2006లో వినాయక నిమజ్జనమప్పుడు సంపత్ అనే విశ్వహిందూ పరిషత్ నాయకుడి హత్యకు జరిగిందని చెప్పబడుతున్న కుట్ర. ఈ ఇద్దరు హిందూ నాయకుల పైన ఏ రకమైన దాడీ జరగలేదు, వారి ప్రాణాలకు ఏ అపాయమూ రాలేదు. వారిని చంపడానికి కుట్ర మాత్రం జరిగిందనీ దానిని మొగ్గలోనే తుంచేసి కేసులు పెట్టామనీ పోలీసులన్నారు.

కబరస్తాన్ కుట్ర కేసు (క్రైం. నెం. 198/2007, గోపాలపురం పోలీసుస్టేషన్) కాక వేరే కొన్ని కుట్ర కేసులు కూడా పుట్టాయి బాంబుపేలుళ్ళ 'పరిశోధన క్రమంలో.' వాటికి కూడా బాంబు పేలుళ్ళతో ఏం సంబంధం లేదు, ఏ హింసాకాండతోనూ సంబంధం లేదు. ఇద్దరు బంగ్లాదేశీ సోదరీ సోదరులకు సంబంధించినవి రెండు కేసులు. అప్పట్లో బాంబుపేలుళ్ళ పరిశోధనలో ఒక కీలకమైన మలుపుగా వీరి అరెస్టును పోలీసులూ మీడియా చిత్రీకరించాయి. బంగ్లాదేశ్ నుంచి వచ్చి హైదరాబాద్‌లో ఉంటూ తమిళనాడులోని వేలూరులో చదువుకుంటున్న షాహిరఫ్ సంజానీ అనే మహిళను, ఆమె సోదరుడు రిద్వాన్ గాజీనీ పోలీసులు 2007 ఆగస్టు 31 నాడు – బాంబు పేలుళ్ళ తరువాత వారం లోపల – అరెస్టు చేశారు. సోదరుడి అరెస్టును రహస్యంగా ఉంచి సోదరి విషయం మాత్రం బయటపెట్టారు. ఆమె అరెస్టుతో బాంబుపేలుళ్ళకు సంబంధించిన నేర పరిశోధనలో 'బ్రేక్–త్రూ' సాధించినట్టు చెప్పారు. కానీ ఆమె మీద పెట్టిన కేసు పాస్‌పోర్ట్ చట్టం కింద. ఆ కేసులో ఆమె సోదరుడిని రెండవ ముద్దాయి గాను, బంగ్లాదేశ్ నివాసి అయిన వారి తండ్రిని మూడవ ముద్దాయిగాను చూపించారు. సోదరుడు రిద్వాన్ గాజీని సెప్టెంబర్ 20 దాకా నిర్బంధించి వేరొక కేసు పెట్టారు. ఇందులోనూ సోదరినీ, తండ్రినీ ముద్దాయిలుగా చూపించారు. ఈ కేసుకు కూడా బాంబుపేలుళ్ళతో సంబంధం లేదు. వీరిద్దరి తండ్రి అయిన జైనుల్ అబిదీన్ (చిటగాంగ్ నివాసి) తన పిల్లలిద్దరినీ భారతదేశంలో విధ్వంసం సృష్టించడానికి తప్పుడు కాగితాలు ఇప్పించి పంపించాడన్న కుట్ర కేసు ఇది. పిల్లలిద్దరూ కూడా తండ్రితో బాటు కుట్రలో భాగమే నన్నారు. కబరస్తాన్ కుట్రలాగ, బిజెపి నాయకుడు ఇంద్రసేనారెడ్డి హత్యకు జరిగిన కుట్రలాగ, విశ్వహిందూ పరిషత్ నాయకుడు సంపత్ హత్యకు జరిగిన కుట్రలాగ, ఈ కుట్ర కూడా మొగ్గలోనే తుంచివేయబడింది. ముద్దాయిలు పోలీసులకిచ్చిన ఒప్పుకోలులో తప్ప వేరే ఎక్కడా ఈ కుట్రల ఆనవాళ్ళు లేవు. కుట్ర ఫలితంగా ఏమీ జరగలేదు, ఎవరికీ హాని కలగలేదు. ఒక్క తుపాకీ గానీ, తూటాగానీ, బాంబుగానీ దొరకలేదు. ఒప్పుకోలు సాక్ష్యం చట్టరీత్యా చెల్లదన్న సంగతి అటుంచి ఆ ఒప్పుకోళ్ళు ఏ విధంగా రాబట్టారో పైన చూశాము. కాబట్టి పోలీసులు విపరీతంగా ప్రచారం చేసుకున్న ఈ అరెస్టుల అర్థమేమిటి, నగర ప్రజలకు భద్రత కల్పించడంలో వాటి ప్రాముఖ్యం ఏమిటి అన్నది ప్రశ్నగానే ఉండిపోయింది.

మేము మతహింసను, విచ్చలవిడి హింసాకాండను తక్కువ చేస్తున్నామనుకుంటే పొరబాటు. ఇవాళ దేశంలో అనేక ప్రాంతాలలో ముస్లింల పేరు మీద, ఇస్లాం పేరు మీద సామాన్య పౌరుల ప్రాణాలు తీసే హింసాకాండ జరుగుతున్నది. ఈ మధ్యనే హైందవం పేరు మీద బజార్లో బాంబులు పెట్టే గ్రూపులు ఉన్నట్టు కూడా బయటపడింది. ఏ పేరు మీద చేసినా ఇది అమానుషం అనని

వారెవరూ ఉండరు. దీనిని అరికట్టడానికి న్యాయబద్ధమైన ప్రయత్నాలు జరగాలనీ, వేగంగా జరగాలనీ అందరమూ కోరుకుంటాం. పోలీసు చర్యలే ఈ విషయంలో సర్వస్వం కాదుగానీ పోలీసు వ్యవస్థకు కూడా ఈ ప్రయత్నంలో పాత్ర ఉంది. పేలుళ్లకు పాల్పడుతున్న వాళ్లంతా పాకిస్తాన్‌లోనూ, బంగ్లాదేశ్‌లోనూ తర్ఫీదు పొందుతున్నారన్న మన పాలకుల అభియోగం ఎంత నిజమో తెలీదుగానీ ప్రధానంగా ఈ హింసకు పాల్పడుతున్నది భారతీయ ముస్లింలే.

బాబ్రీ మసీదు కూల్చివేత, బొంబాయి మారణకాండ, గుజరాత్ మారణకాండ, దేశ వ్యాప్తంగా అక్రమ అరెస్టులు మొదలైన అనేక కారణాలు వారి ఆగ్రహం వెనుక ఉన్నాయి. అయినప్పటికీ బజార్లో పోతున్న సామాన్య ప్రజలను చంపడం న్యాయబద్ధమైన పరిష్కారం కాదన్న సందేశం వారికి బలంగా అందవలసి ఉంది. ఇస్లాం పేరు మీద జరుగుతున్న ఈ మారణకాండ ఆ మతం మూలసూత్రాలకు విరుద్ధం అని అత్యంత సనాతన వాదులుగా పేరుపడ్డ దేవ్‌బంద్ మత పెద్దలే ఏకగ్రీవంగా తీర్మానించారు. అదే సమయంలో ముస్లిం యువకుల ఆగ్రహానికి న్యాయమైన కారణా లున్నాయన్న గుర్తింపు ముస్లిమేతరులలో ఉండవలసినంత లేదు. అందరమూ కలిసి న్యాయం కోసం న్యాయబద్ధంగా పోరాడుదాం అన్న సందేశం ముస్లిమేతర సమాజం నుంచి వెళ్ళడం లేదు. ఇస్లాం స్వభావమే హింసాత్మకమైనది అన్న తప్పుడు వ్యాఖ్య – సనాతన వాదులైన ఆ మత పెద్దలే తిరస్కరిస్తున్న వ్యాఖ్య – సగటు ముస్లిమేతరుల భావనగా ఉండిపోయింది. ఈ కారణంగా ముస్లిమే తర సమాజం ఈ నేరాల నిరోధాన్ని పోలీసుల బాధ్యత చేసేసి చేతులు దులిపేసుకోగా పోలీసులేం చేస్తున్నారయ్యా అంటే పైన చెప్పిన పనులు చేస్తున్నారు. ఒక్కొక్క ఘటన జరిగినప్పుడూ పాత లిస్టులూ పాత కేసులూ బయటకు తీసి అడ్డగోలుగా అరెస్టులు చేయడం, తీవ్ర చిత్రహింసల ద్వారా ఇంకెప్పుడూ నోరు విప్పకుండా చేయడం, పోలీసుల కేసు డైరీలో తప్ప ఎక్కడా ఆనవాలు దొరకని కుట్ర కేసులు సృష్టించి ఒక్కొక్కరినీ నెలల తరబడి రిమాండ్ చేయించడం, వాళ్ళు చేస్తున్న పని.

వీళ్లంతా సెప్టెంబర్ – అక్టోబర్ నెలలలో విడివిడిగా అరెస్టు కాగా ఈ సంవత్సరం ఏప్రిల్ నెల దాకా ఎవరికీ బెయిలు దొరకలేదు. విద్యార్థులు (యునానీ వైద్యం ఫైనల్ ఇయర్ చదువుతున్న ఇబ్రహీం అలీ జునైద్, బిటెక్ 3వ సంవత్సరం చదువుతున్న మొతసంబిల్లా) విద్యా సంవత్సరం కోల్పోయారు. ఉద్యోగాలున్న వాళ్ళు ఉద్యోగాలు పోగొట్టుకున్నారు. వీళ్ళందరూ 'అమాయకులు' అన్న మాటకు కొంతమంది అభ్యంతరం తెలుపుతున్నారు. భావాలు నేరాలు కాగలిగితే వీరు అమాయకులు కారు. అందరిలో కాకున్నా చాలామందిలో మతతీవ్రవాద భావాలున్నాయి. ప్రపం చాన్ని ఇస్లాం (బలప్రయోగంతోనైనా సరే) జయించినప్పుడే న్యాయం సిద్ధిస్తుందన్న విశ్వాసం ఉంది. వాదనకు దిగితే చాలా కారణాలు చూపించగలరు. ఆఫ్ఘనిస్తాన్ యుద్ధాన్నీ ఇరాక్ యుద్ధాన్నీ భారత దేశంలో సంఘ్ పరివార్ ఆగడాలను కాశ్మీర్‌లో సాగుతున్న అణచివేతనూ కారణంగా చూపించ గలరు. ప్రపంచాధిపత్య శక్తులను మర్యాద పూర్వకంగా ఎదుర్కొన్న వారెవరూ నిలవలేదనీ అన్యాయ మనిపించినా క్రూరంగా ఎదుర్కొన్న వారే నిలవగలిగారనీ వాదించగలరు. నిలిచి ఏం చేశారని మనం ఎదురుప్రశ్న వేయగలము. వారూ వీరూ కలిసి న్యాయస్థానంలో ఆధిపత్యాన్ని నిలబెట్టారే తప్ప నిజమైన అర్థంలో ఏమైనా సాధించారా అని అడగగలము. ఈ సంవాదం చాలాసేపు సాగగలదు, చాలా దూరం పోగలదు.

కానీ ప్రస్తుత విషయం ఏమిటంటే భావాలు వాటంతటవి ఎప్పుడూ నేరాలు కావు. ఒక భావాన్ని కలిగి ఉండడం, ప్రచారం చేయడం క్రిమినల్ చట్టం పరిధిలోకి రాగల విషయం కాదు. ఆ అర్థంలో వీరంతా అమాయకులే. పైగా అదే రకమైన భావాలు గల హిందుత్వవాదులు సమాజంలో పెద్దమనుషులుగా చలామణి అవుతున్నప్పుడు తాము ఎందుకు మౌనంగా ఉండాలన్న వారి ఎదురుప్రశ్నకు ఎవరి దగ్గరా జవాబు కూడా లేదు. బలవంతంగా వాళ్ళ నోర్లు నొక్కి జైలులో పెట్టి జీవితాలు నాశనం చేయడం వల్ల పోలీసులు వారి వాదనకు బలం చేకూర్చడం తప్ప సాధించిందేమీ లేదు.

చివరిగా, ఏ అర్థంలోనైనా అమాయకులని ఒప్పుకోక తప్పని ఆసిఫ్‌నగర్, టప్పాచబూత్రా నివాసులైన బంగ్లాదేశీయుల గురించి చెప్పుకోవాలి. ఈ రెండు పోలీసుస్టేషన్ల పరిధిలోని జిర్రా, జేబాబాగ్, సాబీర్‌నగర్, మహబూబ్ కాలనీలలో 22 బంగ్లాదేశీ కుటుంబాలున్నాయి. వీళ్ళు ఒక దగ్గర ఉండరు. ఒక్కొక్కరు ఒక్కొక్క గల్లీలో ఉంటారు. సూట్ కేసులు, స్కూల్ బ్యాగులు కుట్టి అమ్ముకొని బతుకుతారు. 20–25 ఏళ్ళుగా ఇదే పని చేసుకుని ఇక్కడే బతుకుతున్నారనీ, ఒకరి జోలికి పోరనీ ఏ గొడవలోనూ తలదూర్చరనీ ఇరుగుపొరుగుల అభిప్రాయం. కేవలం నగరంలో జరిగిన బాంబుపేలుళ్ళకు బంగ్లాదేశ్ కేంద్రంగా గల 'హుజీ'ది బాధ్యత అన్న అభిప్రాయం కారణంగా నగరంలోని బంగ్లాదేశీలందరినీ పోలీసులు అరెస్టు చేయడానికి పూనుకున్నారు. ఈ 22 కుటుంబాల పెద్దలనూ (20 మంది పురుషులు, ఇద్దరు స్త్రీలు) జైలులో పెట్టారు. వాళ్ళకు 'హుజీ'తో గానీ బాంబులతో గానీ ఏ రకమైన హింసావాదంతో గానీ సంబంధం ఉందన్న అభియోగం సహితం పోలీసులు వేయలేదు. అక్రమంగా భారత్‌లోకి ప్రవేశించారన్న అభియోగంతో అరెస్టు చేశారు. హైదరాబాద్‌లో స్థిరపడిన 20 లేక 25 ఏళ్ళ తరువాత ఈ అభియోగం కింద వారు కటకటాల పాలయ్యారు.

హింసాకాండతో సంబంధం ఉందని పోలీసులకే వారిపైన అనుమానం లేనప్పుడు వారినెందుకు అరెస్టు చేసినట్టు? ప్రచారంకోసం అన్నది తప్ప దీనికి వేరే ఏ సమాధానం లేదు. 'బంగ్లాదేశీ తీవ్రవాదులు' పేలుళ్ళకు పాల్పడ్డారని పోలీసులు నిర్ధారించడమేమిటి, వెనువెంటనే హైదరాబాద్‌లో అక్రమంగా నివసిస్తున్న 22 మంది బంగ్లాదేశీయులను పట్టేసుకోవడమేమిటి – ఎంత నేర్పు, ఎంత యోగ్యత అని ప్రజలు అనుకోవాలి. నగరంలో రహస్యంగా నక్కినక్కి బతుకుతున్న వాళ్ళను పోలీసులు వెతికి వెతికి పట్టుకున్నారన్న అభిప్రాయం విజయవంతంగా కలిగించడం దీనికి పనికొచ్చింది. ఒక చదరపు కిలోమీటర్ పరిధిలో 25 ఏళ్ళుగా నివసిస్తూ సూట్‌కేసులూ, స్కూల్ బ్యాగులూ తయారుచేసి అమ్ముకుంటున్న వారిని పట్టుకున్నారని ప్రజలకెవరు చెప్పాలి?

లజ్జాకరమైన ఈ కథకు కొసమెరుపు ఏమిటంటే 2008 అక్టోబర్ నెలలో ముంబాయి పోలీసులు దేశ పశ్చిమ తీరంలోని అనేక పట్టణాలకు చెందిన ముస్లిం యువకులను పట్టుకున్నారు. వారి నుంచి ఒప్పుకోలు వాంగ్మూలాలు తీసుకున్నారు. వాటి ప్రకారం హైదరాబాద్‌తో సహా దేశంలో అనేక చోట్ల పేలుళ్లకు పాల్పడింది లష్కర్–ఇ–తొయ్‌బా కాదు, జైష్–ఇ–మహమ్మద్ కాదు, హుజీ కాదు, ఇండియన్ ముజాహిదీన్ అనే సంస్థ. అందులో ప్రధాన పాత్రధారి కర్నాటకలోని దక్షిణ కన్నడ జిల్లాకు చెందిన రియాజ్ భత్కల్ అనే వ్యక్తి. ఈ పరిశోధన అవాస్తవం అని హైదరాబాద్ పోలీసులు అనలేదు. కాబట్టి తమ పరిశోధన అబద్ధం అని ఒప్పుకున్నారనే అనుకోవాలా?

హైదరాబాద్ యూనిట్

❖ ❖ ❖